

УДК 338.48 (477)

ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ НОМЕРНОГО ФОНДУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Галасюк С. С.

к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Одеський національний економічний університет

Наймарк К.А.

к.е.н., викладач кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Одеський національний економічний університет

Стан розвитку готельного господарства України, а також пошук шляхів удосконалення нормативно-правового забезпечення організації надання готельних послуг є одним із пріоритетних напрямків досліджень багатьох українських науковців [1; 2; 3; 4; 5; 6]. Проте аналізу структури номерного фонду за офіційними статистичними даними дотепер не приділяється належної уваги.

За ДСТУ 4527:2006 номер – це окреме вмебльоване приміщення з однієї чи кількох кімнат, оснащене обладнанням та інвентарем для надання послуг з тимчасового розміщення; тип номеру – сукупність загальних характерних ознак, притаманних номеру [7].

Залежно від типу номера встановлюється його ціна. Структура номерного фонду в готелі має прямий вплив на приналежність його до певної категорії й на формування тарифної політики.

Відповідно до міжнародних стандартів по класифікації номерів, основними критеріями є: площа, кількість житлових та нежитлових приміщень, комфорт, обсяг пропонованих послуг, ємкість, санітарно-гігієнічне обладнання, оснащення меблями та інвентарем [4, с. 130]. Проте в Україні критерії оцінювання матеріально-технічної оснащеності взагалі та номерного фонду зокрема щодо присвоєння певних «зірок» значно відрізняються від європейських аналогів, що не сприяє наданню споживачеві достовірної інформації про якість послуг, створенню умов для просування на міжнародний ринок національного турпродукту [8].

Варто відмітити, що за ДСТУ 4527:2006 в Україні існують 15 типів номерів – від «президентського апартаменту» (який повинен мати три і більше житлові кімнати, два і більше повних санвузлів, а також міні-кухню або кухонну нішу) до «багатомісного номеру» (призначеного для розміщення трьох і більше осіб, оснащеного односпальними ліжками за кількістю проживаючих та без санітарно-технічних зручностей в номері). Проте деякі типи номерів повторюються. Наприклад, номер «стандарт» може бути представлений у вигляді «DBL» або «TWN» (залежно від комплектації ліжок – одно двоспальне або два односпальних), але за українським стандартом це три окремих типів номерів. Аналогічна ситуація простежується з номерами «5-ї категорії» та «багатомісними», в

яких не передбачені санвузли. Таким чином, визначення типів номерів потрібно удосконалити та узгодити з міжнародною практикою.

В табл. 1 представлені відомості про структуру номерного фонду готельних підприємств України на підставі даних статистичних бюлетенів по колективних засобах розміщення [9; 10; 11]. Слід зазначити, що згідно із «Роз'ясненням щодо заповнення форми державного статистичного спостереження № 1-КЗР (річна)», в статистичних збірниках України всі номери згруповані в чотири групи: номери вищої категорії («президентський апартамент», «апартамент», «люкс», «дуплекс», «напівлюкс»), першої категорії («стандарт»), другої та третьої категорії (без пояснень, які саме номери входять до цих груп).

Таблиця 1

Структура номерного фонду готельної бази України

Показники	Значення показників по роках			Зміна значень показників 2016 р. до 2014 р., %
	2014	2015	2016	
Кількість номерів вищої категорії, з них:	13340	13503	13992	+ 4,9 %
- у юридичних осіб	10109	10137	10306	+ 1,9 %
- у фізичних осіб-підприємців	3231	3366	3686	+ 14,1 %
<i>Частка у загальному обсязі номерів вищої категорії, %</i>	<i>20,8 %</i>	<i>21,0 %</i>	<i>21,3 %</i>	<i>+ 0,5 п.п.</i>
Кількість номерів першої категорії, з них:	34614	36006	36191	+ 4,6 %
- у юридичних осіб	25001	25801	24716	- 1,1 %
- у фізичних осіб-підприємців	9613	10205	11475	+ 19,4 %
<i>Частка у загальному обсязі номерів першої категорії, %</i>	<i>54,1 %</i>	<i>56,0 %</i>	<i>55,2 %</i>	<i>+ 1,1 п.п.</i>
Кількість номерів другої категорії, з них:	8003	7496	7638	- 4,6 %
- у юридичних осіб	5970	5470	5173	- 13,4 %
- у фізичних осіб-підприємців	2033	2026	2465	+ 21,2 %
<i>Частка у загальному обсязі номерів другої категорії, %</i>	<i>12,5 %</i>	<i>11,6 %</i>	<i>11,7 %</i>	<i>- 0,8 п.п.</i>
Кількість номерів третьої категорії, з них:	8093	7364	7728	- 4,5 %
- у юридичних осіб	5182	4999	4596	- 11,3 %
- у фізичних осіб-підприємців	2911	2365	3132	+ 7,6 %
<i>Частка у загальному обсязі номерів третьої категорії, %</i>	<i>12,6 %</i>	<i>11,4 %</i>	<i>11,8 %</i>	<i>- 0,8 п.п.</i>
Загальна кількість номерів, з них:	64050	64369	65549	+ 2,3 %
- у юридичних осіб	46262	46407	44791	- 3,2 %
- у фізичних осіб-підприємців	17788	17962	20758	+16,7 %
<i>Разом</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	

Аналіз даних табл. 1 дозволяє зробити висновки, що протягом 2014-2016 рр.:

– Загальний номерний фонд готелів України збільшився на 2,3%. Однак при цьому серед готельних підприємств (юридичних осіб) зафіксовано спад на 3,2%, а серед готелів, оформлених на фізичних осіб-підприємців, навпаки, зріст – на 16,7%, що указує на тенденцію створення малих за ємкістю засобів розміщення.

– Відбулось збільшення кількості номерів вищої та першої категорії (на 4,9% та 4,6% відповідно) та зменшення кількості номерів 2-ї та 3-ї категорії (на 4,6% та 4,5% відповідно).

– Найбільші темпи зростання кількості номерів спостерігались серед готелів, оформлених на фізичних осіб-підприємців (по всіх групах номерів).

– Група номерів першої категорії є найвагомішою в структурі готельного фонду (понад 50%).

Список використаних джерел:

1. Бойко М. Г. Готельна справа: електронний підручник / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К.: КНТЕУ, 2015. – 516 с.
2. Головка О. М. Організація готельного господарства: навчальний посібник / О. М. Головка та ін. – К.: Кондор, 2012. – 338 с.
3. Галасюк К. А. Сучасний стан та діяльність підприємств Одеського регіону / К. А. Галасюк // Економіка. Управління. Інновації. – Вип. 2. – 2014.
4. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія і практика: навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – К.: ЦУЛ, 2009. – 472 с.
5. Нездоймінов С. Г. Підприємницький вектор розвитку регіонального туризму: монографія. – Одеса: Пальміра, 2011. – 344 с.
6. Галасюк С. С. Аналіз термінологічного апарату національних стандартів України по засобах розміщення туристів / С. С. Галасюк, О. В. Гусева // Економіка Криму: наук.-практ. журнал. – 2011. – Вип. 3 (36). – С. 40-45.
7. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення: ДСТУ 4527:2006. – [Чинний від 2006-10-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006. – 28 с. – (Національний стандарт України).
8. Галасюк С. С. Проблеми категоризації готельних підприємств в Україні / С. С. Галасюк // Вісник ДІТБ: науковий журнал. Вип.. 14. – Донецьк: ДІТБ, 2010. – С. 262-267.
9. Колективні засоби розміщування в Україні у 2014 році: статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2015. – 200 с.
10. Колективні засоби розміщування в Україні у 2015 році: статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2016. – 200 с.
11. Колективні засоби розміщування в Україні у 2016 році: статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2017. – 200 с.